

ընդ տիեզերս հանդէս գումարեալ ի պատիւ
աւուրս մեծի երանի տան Աստուածածնիս ի զա-
նազան շրթունս խօսից¹։ Այսօր երկնայինքն² եւ
երկրաւորք ի հանդէս պարու վեր օրհնեն զձեռքս³
Աստուծոյ։ Այսօր եւ մէք ի պատիւ փոխման⁴
Տիրուհւոյ Կուսիս խրախոյս ցնծութեան տացուք
մեր ժողովոյ։ Այսօր ժողովեալքս ի տաճարս⁵
Մօր Տեառն Իսկուհւոյ երկրպագութեամբ կալ-
ցուք զնա միջնորդ փրկութեան մերոյ։ Այսօր
եղեալ ապաստան յօրս պատուական կացցուք
մաղթանքս⁶ Աստուածածնին սրբոյ յանդիման։
Ո՛վ Մայր Աստուածածին⁷ Մարիամ հեզ եւ
քաղցրալուր որոց առ քեզն⁸ յուսան։ Ո՛վ պար-
ծանք կուսից եւ փառք հրեշտակաց⁹։ Միայն ես
համարձակ¹⁰ բարեխօս աշխարհի։ Ո՛վ շտեմարան
բարեաց եւ աղբիւր ողորմութեան, որոց հաւա-
տով զսուրբ ոսից քոց կախեցան, քեզ սպասէ
ժողովեալ հանդէս(ս) եւ առաջին անկեալ զգլխու-
թիւնս քո հայցէ։ Դու Սուրբ Կոյս, որ կացեր
այսօր հուպ երրորդութեանդ¹¹ խնդրեա եկեղեց-
ւոյ զխաղաղութիւն եւ անձանց համարձակ ես առ
թիւն¹²։ Դու Տիրուհի, որ համարձակ ես առ
Իւր հօտի, պահել ամբողջ զանգամս զանազան
ի լուսն մարմնոյ իւր հասակի, զայցելուս յա-
ռաջնորդել, զքահանայս ի քաւել, զպաշտօնեայս
յուսացուցանել, զժառանգաւորս ի դաստիարա-
կել, զժողովուրդս ունկնդրութեամբ¹³ նոցին հե-
տեւել։ Քեզ մաղթե եկեղեցիս¹⁴ եւ անկեալ
առաջին աղբիւրէ, խոնարհեաց աղաչեա¹⁵ զՄիածին
Որդի¹⁶ քո վասն թագաւորաց հանդարտութեան,
իշխանաց զուարթութեան, զինուորաց պատըս-
պարութեան, քաղաքաց պահպանութեան, եւ
որոց ի նոսա զանազան հասակաց խնամակա-
լութեան, որպէս զի միաձայն երգովք ի մի-
հանդէս պարու տօնեսցուք քեզ աստ եւ յան-
դրանկացդ խորան, ի փառս ամենասուրբ եր-

րորդութեանդ¹ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ
սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից ամէն։
(Գաղափարեցաւ ձեռամբ ուրումն Գրիգորի
1788 Նոյ. 8։) Հրտ. Հ. Հ. ՈՍԿԻԱՆ

NOTE SUR QUELQUES ŒUVRES
ATTRIBUÉES À JEAN VANAKAN
PAR P. OSKIAN

Dans son étude "Յովհաննէս վանական
եւ իւր դպրոցը", ՂԳ. ԱԶԳ. մատ. [1922], Os-
kian P. H. donne une liste des œuvres attri-
buées à Jean Vanakan. Parmi celles-ci, il
y a une pièce intitulée "վանական վարդապետին
ասացեալ բան հաւատալի ազգիս մերում", dont
le texte a été publié dans le Գիրք Թղթոց,
p. 533-535,

Le P. Oskian établit [o. c. p. 32-33]
par des critères externes que l'auteur de cette
pièce n'est pas Jean Vanakan, mais son di-
sciple վարդան վանական վարդապետ Areveltzi.

Un rapprochement entre ce texte et
l'œuvre principale de Vardan, son "Histoire
Universelle", nous permet de confirmer cette
conclusion.

En voici deux exemples:

Բան հաւատալի. Histoire Universelle.
I éd. Գիրք Թղթոց 533, 13-17. Éd. Venise 1862, 41, 1-6.
Եւ ի գալն նմա թագեա- Յերեսներորդ ամի լուսա-
սի ի կեսարիա եկն, եւ զա- ւորութեանն իւրոյ սուրբն
առջին ձեռնադրութիւնն Գրիգոր զԱրիստակէս ա-
անդ արար. եպիսկոպոս ուսքէ ի կեսարիա ձեռնա-
ձեռնադրեաց թէոփիլոս ա- դրել, վասն զառաջին ձեռ-
նուն, եւ եկեղեցիս հիմնար- նադրութիւնն անդ առնե-
կեաց, եւ այս էր պատ- լոյ թագէտի առաքելոյն եւ
ձառն Հայոց անդր ի ձեռ- արկանելոյն հիմնուն եկե-
նադրութիւն գնալոյն, եւ ղեցւոյ. եւ անուն եպիսկո-
վասն այնր աթոռ սահ- պոսապետին զոր արար անդ
մանեցին, եւ սեփական քա- սուրբ առաքելալն թէոփի-
ղաք է Հայոց կեսարիա... լոս կոչուր:

Le second exemple mérite une atten-
tion particulière.

¹ P երրորդութեան.

¹ Բ. խօսիս։
² P երկնայինք։
³ P զձեռքս։
⁴ P փոխման։
⁵ P ի տաճար։
⁶ P մաղթանք։
⁷ P Ո՛վ Մայր Աստուծոյ։
⁸ P առ քեզ։
⁹ P եկեղեցւոյ որ։
¹⁰ P եւ։
¹¹ P երրորդութեան։
¹² Բ. փրկութիւն։
¹³ P սոցին։
¹⁴ Բ. յեկեղեցիս։
¹⁵ P յաղաչել։
¹⁶ P Որդիդ։

